# WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (piąta izba)
z dnia 14 grudnia 2004 r. *

W sprawie T-332/02

**Nordspedizionieri di Danielis Livio &C. Snc**, z siedzibą w Trieście (Włochy),

**Livio Danielis**, zamieszkały w Trieście,

**Domenico D'Alessandro**, zamieszkały w Trieście,

reprezentowani przez adwokata G. Leone,

strony skarżące,

przeciwko

**Komisji Wspólnot Europejskich**, początkowo reprezentowanej przez X. Lewisa oraz R. Amorosiego, działających w charakterze pełnomocników, a następnie przez M. Lewisa, wspieranego przez adwokata G. Bambarę, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

* Język postępowania: włoski.

mającej za przedmiot, tytułem roszczenia głównego, wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji REM 14/01 z dnia 28 czerwca 2002 r. odmawiającej przychylenia się, na korzyść skarżących, do złożonego przez Republikę Włoską wniosku o umorzenie przywozowych należności celnych i, pomocniczo, wniosek o stwierdzenie częściowego umorzenia wynikającego z tych należności długu celnego,

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
(piąta izba),

w składzie: P. Lindh, prezes, R. García-Valdecasas i J.D. Cooke, sędziowie,

sekretarz: J. Palacio González, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 29 czerwca 2004 r.,

wydaje następujący

**Wyrok**

## Ramy prawne

1 Tranzyt wspólnotowy jest procedurą celną, której celem jest ułatwienie przepływu towarów wewnątrz Wspólnoty. Ta procedura, na którą składają się procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego oraz wewnętrznego tranzytu wspólnoto-

wego, pozwala w szczególności na to, aby towary wwożone na obszar celny Wspólnoty mogły przemieszczać się od miejsca wprowadzenia na ten obszar, aż do miejsca przeznaczenia bez ponawiania formalności celnych przy przewozie z jednego państwa członkowskiego do drugiego. Z art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 222/77 z dnia 13 grudnia 1976 r. w sprawie tranzytu wspólnotowego (Dz.U. 1977, L 38, str. 1), obowiązującego w momencie zaistnienia spornych faktów sprawy, wynika, że na podstawie procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego przewożone są w szczególności towary pochodzące z krajów trzecich, które nie znajdują się w swobodnym obrocie w państwach członkowskich, w rozumieniu art. 9 i 10 traktatu WE (obecnie art. 23 i 24 WE).

2 Zgodnie z art. 12 tego rozporządzenia, aby towary mogły być przewożone na podstawie procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego, powinny zostać zgłoszone za pomocą zgłoszenia T 1. Zgłoszenie to powinno zostać podpisane przez osobę wnioskującą o przeprowadzenie tej czynności lub przez jej upoważnionego przedstawiciela i złożone w przynajmniej trzech egzemplarzach w urzędzie wyjścia, z załączonym dokumentem transportowym oraz innymi dokumentami dodatkowymi. Towary są przewożone z zastosowaniem egzemplarzy dokumentu T 1 przekazywanych głównemu zobowiązanemu lub jego przedstawicielowi przez urząd wyjścia (art. 19 ust. 1).

3 Artykuł 11 lit. a) rozporządzenia nr 222/77 stanowi, że przez „głównego zobowiązanego" rozumieć należy osobę, która, w razie potrzeby za pośrednictwem upoważnionego przedstawiciela, za pomocą zgłoszenia będącego przedmiotem wymaganych formalności celnych, wnioskuje o dokonanie czynności tranzytu wspólnotowego i odpowiada zatem przed właściwymi władzami za jej zgodne z przepisami wykonanie. Główny zobowiązany ma obowiązek przedstawić towary w wyznaczonym terminie w urzędzie celnym przeznaczenia w nienaruszonym stanie, dopełniwszy podjętych przez właściwe władze czynności pozwalających na ustalenie lub zapewnienie tożsamości towarów oraz przestrzegając przepisów procedury tranzytu wspólnotowego oraz tranzytu w każdym z państw członkowskich, przez których terytorium przewóz przebiega [art. 13 lit. a) i b)].

4 Artykuł 36 ust. 1 rozporządzenia nr 222/77 stanowi, że kiedy podczas dokonywania czynności tranzytu wspólnotowego stwierdzono, że w określonym państwie

członkowskim popełniono naruszenie lub nieprawidłowość, pokrycia należności celnych i innych ewentualnie wymagalnych obciążeń dokonuje to państwo członkowskie, zgodnie z przyjętymi przezeń przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, bez uszczerbku dla możliwości wszczęcia postępowania karnego.

5 Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2144/87 z dnia 13 lipca 1987 r. w sprawie długu celnego (Dz.U. L 201., str. 15) stanowi, że dług celny w przywozie powstaje w szczególności w wyniku usunięcia spod dozoru celnego towaru podlegającego przywozowym należnościom celnym, co pociąga za sobą czasowe składowanie tego towaru lub objęcie go procedurą celną obejmującą dozór celny [art. 2 ust. 1 lit. c)].

6 Artykuł 4 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1031/88 z dnia 18 kwietnia 1988 r. w sprawie określenia osób zobowiązanych do uiszczenia długu celnego (Dz.U. L 102, str. 5) stanowi:

„1. W momencie powstania długu celnego zgodnie z art. 2 ust. 1 [lit.] c) rozporządzenia [...] nr 2144/87, do jego uiszczenia zobowiązana jest ósoba, która usunęła towar spod dozoru celnego.

Do uiszczenia tego długu są jednocześnie zobowiązane solidarnie, zgodnie z przepisami obowiązującymi w państwach członkowskich:

a) osoby, które uczestniczyły w usunięciu towaru spod dozoru celnego, a także te, które nabyły lub posiadały taki towar;

b) wszelkie inne osoby odpowiedzialne za takie usunięcie.

2. Ponadto do uiszczenia długu celnego jest zobowiązana solidarnie osoba, która jest zobowiązana do wykonania obowiązków wynikających z czasowego składowania towaru podlegającego przywozowym należnościom celnym lub wynikających ze stosowania procedury celnej, którą towar ten został objęty" [tłumaczenie nieoficjalne].

7 Wspólnotowe przepisy celne przewidują możliwość całkowitego lub częściowego zwrotu uiszczonych przywozowych i wywozowych należności celnych lub też umorzenia kwoty długu celnego. Warunki umorzenia należności, o których mowa w niniejszej sprawie, zostały określone w art. 13 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1430/79 z dnia 2 lipca 1979 r. w sprawie zwrotu lub w umarzania należności celnych przywozowych lub wywozowych (Dz.U. L 175, str. 1), w brzmieniu wynikającym z rozporządzenia Rady (EWG) nr 3069/86 z dnia 7 października 1986 r., zmieniającego rozporządzenie nr 1430/79 (Dz.U. L 286, str. 1). Przepis ten stanowi:

„Zwrot lub umorzenie przywozowych należności celnych może nastąpić w sytuacjach szczególnych (...) wynikających z okoliczności innych niż te spowodowane nieuczciwym działaniem lub oczywistym niedbalstwem ze strony osoby zainteresowanej.

[...]" [tłumaczenie nieoficjalne].

8 Artykuł 8 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 2144/87 stanowi, że bez uszczerbku dla pewnych niemających zastosowania w niniejszej sprawie wyjątków dług celny wygasa w drodze zajęcia towaru.

## Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

9 Skarżący, Nordspedizionieri di Danielis Livio & C. (zwani dalej „Nordspedizionieri"), są spółką jawną w likwidacji, mającą siedzibę w Trieście (Włochy), składającą się z agentów celnych oraz ich dwóch wspólników, L. Danielisa i D. D'Alessandro, odpowiadających solidarnie bez ograniczeń za zobowiązania spółki.

10 Dnia 30 października 1991 r. Nordspedizionieri dokonała na wniosek przedsiębiorstwa Cumberland Ltd zgłoszenia do procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego w urzędzie celnym w Fernetti (Włochy). Zgłoszenie to dotyczyło wysyłki do Hiszpanii 1400 paczek tektury opakowaniowej, o wadze 12 620 kg, zakupionych od słoweńskiej spółki Proexim Export-Import. Dnia 5 listopada 1991 r. Nordspedizionieri dokonała identycznego jak to z dnia 30 października zgłoszenia do procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego, za wyjątkiem liczby wysyłanych paczek tektury opakowaniowej, których było tym razem 1210, o wadze 12 510 kg. Dnia 16 listopada 1991 r. spółka dokonała trzeciego zgłoszenia do tranzytu, dotyczącego 1500 paczek tektury opakowaniowej, o wadze 12 842 kg. W przypadku wszystkich trzech czynności, towar był przewożony słoweńską ciężarówką o tych samych numerach rejestracyjnych.

11 Po dopełnieniu formalności celnych związanych z trzecią wyżej wspomnianą czynnością, zezwolono ciężarówce na dalszą jazdę. Nieco później naczelnik urzędu celnego w Fernetti zwrócił się do stacjonującej na miejscu inspekcji celnej o dokonanie kontroli ładunku ciężarówki. Podążyła ona za ciężarówką, która już opuściła obszar celny, a następnie przechwyciła ją kilka kilometrów za granicą. Ciężarówka powróciła pod eskortą do urzędu celnego w Fernetti celem dokonania tam kontroli. Kontrola wykazała, że tektura opakowaniowa nie była pusta, jak wynikało to ze zgłoszenia tranzytowego, lecz wypełniona papierosami. Wykryto

dokładnie 8190 kg, pochodzących spoza Wspólnoty zagranicznych papierosów, rozdzielonych na 819 paczek. Kierowca ciężarówki, C., został zatrzymany, a ciężarówka i ładunek zostały zajęte, podobnie jak znalezione przy kierowcy dokumenty.

12 Dochodzenie przeprowadzone przez włoskie organy celne we współpracy z władzami słoweńskimi pozwoliło stwierdzić, że C. uczestniczył również w trzech podobnych czynnościach przemytu papierosów, korzystając ze zgłoszeń do tranzytu z dnia 30 października i 5 listopada 1991 r. dokonanych przez Nordspedizionieri, a także zgłoszenia z dnia 16 września 1991 r. dokonanego przez spółkę Centralsped Srl. Jeżeli chodzi o przewozy z dnia 30 października oraz 5 listopada, to dochodzenie wykazało, że po zgłoszeniu słoweńskim organom celnym ładunków zasadniczo składających się z wyrobów tytoniowych, te same ładunki zostały wprowadzone do Włoch jako ładunki tektury opakowaniowej. Po dopełnieniu formalności celnych w urzędzie celnym w Fernetti, ciężarówka kontynuowała podróż do miejsca przeznaczenia, różniącego się od tego zadeklarowanego w zgłoszeniach celnych, podczas gdy ładunki były potajemnie wyładowywane we Włoszech.

13 W ramach przeprowadzonego przez nie dochodzenia w sprawie przedmiotowych czynności przemytu władze włoskie odkryły znajdujący się w Bareggio (Mediolan, Włochy) skład wyrobów tytoniowych. Dnia 8 kwietnia 1992 r. wskutek rewizji przeprowadzonej w tym składzie, policja przechwyciła 801 kartonów papierosów o wadze 8010 kg, które zostały zajęte.

14 Dnia 16 października 1992 r. skarżący otrzymali, jako główni zobowiązani z tytułu tranzytu wspólnotowego i odpowiedzialni za czynności z dnia 30 października i 5 listopada 1991 r., od wydziału opłat izby celnej w Trieście decyzję nakazującą zapłatę kwoty 2 951 462 300 lirów włoskich (ITL), z czego 2 501 239 200 ITL należności celnych i 450 223 100 ITL odsetek z tytułu opłat związanych z nielegalnym wprowadzeniem na rynek na wspólnotowym obszarze celnym 1700 kartonów wyrobów tytoniowych o wadze 17 000 kg. Ze względu na to, że włoskie

organy celne zajęły ładunek z dnia 16 listopada 1991 r. zanim został on wprowadzony na rynek, nie obciążono skarżących z tego tytułu żadnymi należnościami celnymi.

15 Dnia 28 października 1992 r. skarżący złożyli odwołanie od wydanej przez włoską administrację celno-skarbową decyzji nakazującej zapłatę. Wyrokiem wydanym dnia 12 września 1994 r. Tribunale civile e penale di Trieste (Włochy) stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji. Wyrokiem z dnia 5 września 1996 r. Corte d'appello di Trieste zmienił ten wyrok i skazał spółkę Nordspedizionieri i jej wspólników, tych ostatnich subsydiarnie, aczkolwiek solidarnie z Nordspedizionieri, na zapłatę kwoty 2 951 462 300 ITL nakazanej w spornej decyzji. Wyrokiem wydanym dnia 26 stycznia 1999 r. Corte suprema di cassazione odrzucił złożony przez skarżących środek odwoławczy od wyroku Corte d'appello.

16 Dnia 14 stycznia 1994 r. prowadzący dochodzenie wstępne sędzia Tribunale civile e penale di Trieste wydał postanowienie o umorzeniu postępowania karnego w sprawie przemytu papierosów wszczętego wobec G. Baldiego, wspólnika Nordspedizionieri, który dokonał trzech zgłoszeń do tranzytu wystawionych przez Nordspedizionieri, które posłużyły do dokonania przedmiotowych czynności przemytu.

17 Dnia 14 listopada 2000 r. skarżący złożyli do służb Komisji wniosek o umorzenie należności celnych, wymaganych przez włoskie organy celne. Dnia 4 czerwca 2001 r. władze włoskie złożyły do Komisji wniosek o umorzenie należności celnych na kwotę 497 589 687 ITL, stanowiących równowartość 256 983,63 EUR.

18 Pismem z dnia 18 grudnia 2001 r. Komisja zwróciła się do władz włoskich o dodatkowe informacje. Pismem z dnia 11 lutego 2002 r. włoskie organy celne potwierdziły, że kwota należności celnych, której umorzenie było przedmiotem wniosku, wynosiła 497 589 687 ITL.

19 Dnia 28 czerwca 2002 r. Komisja wydała decyzję o odrzuceniu wniosku Republiki Włoskiej z dnia 4 czerwca 2001 r. o umorzenie długu celnego, do uiszczenia którego byli zobowiązani skarżący (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją"). Komisja doszła do wniosku, że w tym przypadku nie chodziło o sytuację szczególną wynikającą z okoliczności innych niż te spowodowane ni nieuczciwym działaniem lub oczywistym niedbalstwem ze strony skarżących, w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79, a zatem umorzenie przywozowych należności celnych wynoszących 256 983,63 EUR, stanowiących równoważność 497 589 687 ITL, nie było uzasadnione.

## Przebieg postępowania i żądania stron

20 Niniejsza skarga została złożona przez skarżących w sekretariacie Sądu dnia 30 października 2002 r.

21 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (piąta izba) postanowił otworzyć procedurę ustną. W ramach środków organizacji postępowania Sąd wezwał Komisję do przedstawienia pewnych dokumentów, co Komisja uczyniła w wyznaczonym terminie.

22 Wystąpienia stron i ich odpowiedzi na zadane przez Sąd pytania zostały wysłuchane na posiedzeniu jawnym w dniu 29 czerwca 2004 r.

23 Skarżący wnoszą do Sądu:

— tytułem roszczenia głównego, o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji oraz stwierdzenie, że w tym przypadku umorzenie przywozowych należności celnych jest dopuszczalne;

— pomocniczo, o stwierdzenie, że należy umorzyć należności celne w części dotyczącej długu celnego odnoszącego się do 8010 kg zagranicznych wyrobów tytoniowych skonfiskowanych przez władze włoskie dnia 8 kwietnia 1992 r. w nielegalnym składzie w Bareggio;

— o obciążenie Komisji kosztami postępowania.

24 Komisja wnosi do Sądu:

— o uznanie skargi za niedopuszczalną w zakresie, w jakim skarżący kwestionują kwotę długu celnego oraz zwracają się do Sądu o uznanie ich prawa do umorzenia długu celnego dotyczącego 8010 kg skonfiskowanego tytoniu;

— o oddalenie skargi w pozostałej części jako bezpodstawnej;

— o obciążenie skarżących kosztami postępowania.

**Co do prawa**

I — *W przedmiocie wniosku o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji*

25 Skarżący przywołują na poparcie ich wniosku o stwierdzenie nieważności po pierwsze zarzut oparty na szeregu błędów co do okoliczności faktycznych zawartych

w zaskarżonej decyzji oraz, po drugie, zarzut oparty na fakcie zaistnienia sytuacji szczególnej, a także braku nieuczciwego działania lub oczywistego niedbalstwa w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79.

A — *W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na szeregu błędów co do okoliczności faktycznych w zaskarżonej decyzji*

26 Zaskarżona decyzja zawiera w opinii skarżących szereg błędów. Twierdzą oni, że jakoby nieprawidłowymi były, po pierwsze, sporządzony opis weryfikacji ładunku, którego dotyczyło zgłoszenie celne z dnia 16 listopada 1991 r., a po drugie, stwierdzenie, zgodnie z którym skarżący zwrócili się jakoby z wnioskiem o umorzenie jedynie kwoty 497 589 687 ITL.

1. Co do weryfikacji czynności z dnia 16 listopada 1991 r.

Argumenty stron

27 Skarżący podnoszą, że w motywie 4 zaskarżonej decyzji zaznaczono, że urząd celny w Fernetti dokonał za pośrednictwem inspekcji celnej weryfikacji ładunku, którego dotyczyło zgłoszenie celne z dnia 16 listopada 1991 r. Twierdzą oni, że w rzeczywistości władze celne nie dokonały weryfikacji tych towarów w obszarze celnym w chwili przedstawienia zgłoszenia do tranzytu, ale postanowiły przeprowadzić ich kontrolę po odjeździe ciężarówki, czyli po dopełnieniu formalności celnych.

28 Komisja podnosi, że włoskie siły policyjne nie podążyły za ciężarówką przewożącą towary będące przedmiotem zgłoszenia celnego z dnia 16 listopada 1991 r. natychmiast po zakończeniu czynności celnych, ale dopiero wtedy, kiedy zdały sobie sprawę z faktu, że ciężarówka odjechała.

Ocena Sądu

29 Należy zaznaczyć, że motyw 4 zaskarżonej decyzji ogranicza się do następującego stwierdzenia: „Urząd celny [w Fernetti] dokonał za pośrednictwem inspekcji celnej weryfikacji ładunku, którego dotyczyło [zgłoszenie celne z dnia 16 listopada 1991 r.], w wyniku której okazało się, że składa się on wyłącznie z papierosów. Towar został przechwycony, a kierowca ciężarówki — zatrzymany". Z tego zwięzłego stwierdzenia nie wynika, że weryfikacja ładunku miała miejsce w chwili dokonania zgłoszenia bądź w obszarze celnym, bądź przed zakończeniem formalności celnych. Skoro bezspornym jest, że weryfikacja została dokonana przez inspekcję celną, na wniosek naczelnika urzędu celnego w Fernetti, należy stwierdzić, że motyw 4 zaskarżonej decyzji nie jest obciążony żadnym błędem co do okoliczności faktycznych.

30 W konsekwencji zarzut ten należy odrzucić.

2. Co do kwoty wnioskowanego umorzenia

Argumenty stron

31 Skarżący podnoszą, że błędne jest zawarte w zaskarżonej decyzji stwierdzenie, jakoby wnioskowali oni o umorzenie należności celnych na kwotę 497 589 687 ITL. W ich opinii, ze skierowanego przez nich do Komisji wniosku z dnia 14 listopada

2000 r. wynika, że ubiegali się oni o umorzenie całej, wymaganej od nich w dniu 16 października 1992 r. decyzją włoskich organów celnych kwoty, a mianowicie 2 951 462 300 ITL. Skarżący twierdzą w tym względzie, że popełniony przez Komisję błąd co do okoliczności faktycznych mógł mieć wpływ na zakres sporu, w zakresie w jakim jedną z przyczyn uzasadniających przyznanie wnioskowanego umorzenia była właśnie wysoka kwota spornego długu celnego i wynikające zeń dla skarżących obciążenie ekonomiczne. Zatem błąd ten ma bezpośredni wpływ na samo uzasadnienie decyzji. Skarżący twierdzą także, że dokładne ustalenie przedmiotu całego sporu nie może stanowić przedmiotu dyskrecjonalnej oceny oraz że dokładna kwota, której dotyczy spór, powinna być określona w sposób prawidłowy we wszystkich stadiach postępowania.

32 Komisja utrzymuje, że zarzut oparty na błędzie w obliczeniu kwoty jest niedopuszczalny w zakresie, w jakim skarżący podważają w ten sposób kwotę długu celnego określoną przez władze włoskie.

Ocena Sądu

33 Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że przedmiotem przepisów art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1430/79 jest jedynie zezwolenie, przy zbiegu pewnych szczególnych okoliczności i w braku nieuczciwego działania lub oczywistego niedbalstwa, na zwolnienie podmiotów gospodarczych z ciążącego na nich zobowiązania zapłaty należności celnych, a nie podważanie samej zasady wymagalności długu celnego [wyroki Trybunału z dnia 12 marca 1987 r. w sprawach połączonych 244/85 i 245/85 Cerealmangimi i Italgrani przeciwko Komisji, Rec. str. 1303, pkt 11 oraz z dnia 6 lipca 1993 r. w sprawach połączonych C-121/91 i C-122/91 CT Control (Rotterdam) i JCT Benelux przeciwko Komisji, Rec. str. I–3873, pkt 43; wyrok Sądu z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie T-205/99 Hyper przeciwko Komisji, Rec. str. II-3141, pkt 98].

34 Ustalenie, czy dług celny istnieje i jaka jest jego dokładna kwota, należy bowiem do właściwości władz krajowych. Zaś skierowane do Komisji na mocy art. 13 rozporządzenia 1430/79 wnioski nie dotyczą kwestii, czy krajowe organy celne prawidłowo zastosowały przepisy prawa celnego materialnego. Sąd przypomina, że decyzje wydane przez te władze mogą zostać zaskarżone przed sądem krajowym, a ten ostatni może, na podstawie art. 234 WE, wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości (wyrok Sądu z dnia 16 lipca 1998 r. w sprawie T-195/97 Kia Motors i Broekman Motorships przeciwko Komisji, Rec. str. II-2907, pkt 36 oraz ww. wyrok w sprawie Hyper przeciwko Komisji, pkt 98).

35 Powyższe racje nie mogą zostać obalone argumentami skarżących, zgodnie z którymi dokładne ustalenie wysokości będącego przedmiotem sporu roszczenia powinno zawsze móc stać się przedmiotem dyskusji we wszystkich stadiach postępowania. Twierdzenie takie oznacza brak uznania zarówno podziału właściwości między władze krajowe a Komisję w zakresie spraw celnych, jak i specyfiki i ograniczeń mechanizmu umorzenia czy zwrotu należności celnych przewidzianego art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1430/79.

36 Uwzględniając powyższe, należy stwierdzić, że zarzut oparty na zawartym w zaskarżonej decyzji błędzie co do kwoty wnioskowanego umorzenia jest niedopuszczalny, ponieważ skarżący podważają w ten sposób obliczenie dokładnej kwoty długu celnego.

37 Należy w każdym razie stwierdzić, że zaskarżona decyzja nie jest obciążona żadnym błędem co do okoliczności faktycznych w zakresie, w jakim wskazuje ona, że skarżący ubiegali się o umorzenie zażądanej przez władze włoskie, związanej z należnościami celnymi sumy 497 589 687 ITL. W istocie sporną kwotą jest kwota zawarta we wniosku Republiki Włoskiej z dnia 4 czerwca 2001 r., która następnie została, na wniosek Komisji, potwierdzona pismem otrzymanym od władz włoskich z dnia 11 lutego 2002 r. Wbrew temu co twierdzą skarżący fakt, że w zaskarżonej decyzji nie było zaznaczone, że wnioskowali oni o umorzenie całego wymaganego przez władze włoskie długu celnego, nie może mieć wpływu na ocenę, czy w tym przypadku mamy do czynienia z sytuacją szczególną ani na uzasadnienie zaskarżonej

decyzji. Po pierwsze, na dług celny składały się, poza należnościami celnymi, niebędące przedmiotem umorzenia przewidzianego przez art. 13 rozporządzenia nr 1430/79 podatki: VAT i akcyzowy. Po drugie, z racji tego, że wniosek, który wpłynął do Komisji, został złożony przez władze krajowe i z uwagi na wyłączną właściwość tych ostatnich w zakresie ustalania długu celnego, kwota należności celnych, będąca przedmiotem wniosku o umorzenie, to ta kwota, która została wskazana przez władze krajowe.

38 Zatem należy odrzucić ten zarzut.

39 Zarzut pierwszy powinien z powyższych powodów zostać odrzucony.

B — *W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na istnieniu sytuacji szczególnej oraz braku nieuczciwego działania lub oczywistego niedbalstwa w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79*

1. Uwagi wstępne

40 Należy wspomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1430/79 ustanawia generalną klauzulę słuszności, która należy stosować w sytuacjach innych niż te, które najczęściej mogą zostać stwierdzone w praktyce i które mogły, w momencie wydania tego rozporządzenia, stanowić przedmiot przepisów szczególnych (wyrok Trybunału z dnia 15 grudnia 1983 r. w sprawie 283/82 Schoellershammer przeciwko Komisji, Rec. str. 4219, pkt 7; ww. wyrok w sprawie Cerealmangimi i Italgrani przeciwko Komisji, pkt 10; wyroki z dnia 26 marca 1987 r. w sprawie 58/86 Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, Rec. str. 1525, pkt 22, oraz z dnia 18 stycznia 1996 r. w sprawie C-446/93

SEIM, Rec. str. I-73, pkt 41; wyrok Sądu z dnia 4 lipca 2002 r. w sprawie T-239/00 SCI UK przeciwko Komisji, Rec. str. II-2957, pkt 44). Przepis ten należy stosować w takich znamiennych dla stosunku pomiędzy podmiotem gospodarczym a administracją okolicznościach, w których nie jest sprawiedliwe nakładanie na ten podmiot gospodarczy ciężaru, którego normalnie by nie poniósł (ww. wyroki w sprawie Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons przeciwko Komisji, pkt 22 oraz SCI UK przeciwko Komisji, pkt 50).

41 W świetle art. 13 rozporządzenia nr 1430/79, aby można było dokonać umorzenia przywozowych należności celnych, muszą być spełnione kumulatywnie dwie przesłanki, a mianowicie: musi zaistnieć sytuacja szczególna oraz brak nieuczciwego działania lub oczywistego niedbalstwa po stronie podmiotu gospodarczego (wyroki Trybunału z dnia 26 listopada 1998 r. w sprawie C-370/96 Covita, Rec. str. I-7711, pkt 29 oraz z dnia 7 września 1999 r. w sprawie C-61/98 De Haan, Rec. str. I-5003, pkt 42; ww. wyrok w sprawie SCI UK przeciwko Komisji pkt 45).

42 Trzeba równocześnie zauważyć, że z utrwalonego orzecznictwa wynika, że gdy Komisja wydaje decyzję, stosując generalną klauzulę słuszności przewidzianą przez art. 13 rozporządzenia nr 1430/79, jest uprawniona do swobodnej oceny (wyroki Sądu z dnia 9 listopada 1995 r. w sprawie T-346/94 France-aviation przeciwko Komisji, Rec. str. II-2841, pkt 34; z dnia 17 września 1998 r. w sprawie T-50/96 Primex Produkte Import-Export i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-3773, pkt 60 oraz z dnia 18 stycznia 2000 r. w sprawie T-290/97 Mehibas Dordtselaan przeciwko Komisji, Rec. str. II-15, pkt 46 i 78). Należy także zaznaczyć, że zwrot lub umorzenie przywozowych należności celnych, na które zgoda może zostać udzielona tylko w pewnych warunkach i w szczególnie przewidzianych przypadkach, stanowią wyjątek od normalnej procedury przywozowej i wywozowej, wskutek czego należy dokonywać ścisłej wykładni przepisów przewidujących taki zwrot lub umorzenie (wyrok Trybunału z dnia 11 listopada 1999 r. w sprawie C-48/98 Söhl & Söhlke, Rec. str. I-7877, pkt 52 oraz wyrok Sądu z dnia 12 lutego 2004 r. w sprawie T-282/01 Aslantrans przeciwko Komisji, Rec. str. II-693, pkt 55).

2. W przedmiocie zaistnienia sytuacji szczególnej

43 Skarżący twierdzą, że znaleźli się w sytuacji szczególnej w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79. Po pierwsze, podnoszą oni, że władze włoskie umyślnie dopuściły do popełnienia przedmiotowego przemytu celem zlikwidowania siatki przemytniczej; po drugie, że byli oni ofiarami nadużycia, przekraczającego ryzyko handlowe właściwe ich działalności zawodowej; po trzecie, że organy celne uchybiły swoim obowiązkom kontroli czynności celnych; po czwarte, że skarżący nie byli w stanie skontrolować czynności przewozu; wreszcie, po piąte, że w zaskarżonej decyzji Komisja nie wyważyła wchodzących w grę interesów.

a) Co do faktu, że władze włoskie wiedziały wcześniej o czynnościach przemytu

Argumenty stron

44 Skarżący wskazują, że ich zobowiązanie wynika z dochodzenia przeprowadzonego przez organy celne, którym sytuacja była prawdopodobnie znana.

45 Skarżący przypominają, że dnia 16 września 1991 r. C. dokonał przy pomocy dokumentu tranzytu wspólnotowego wystawionego przez spółkę Centralsped pierwszego przewozu, którego miejscem przeznaczenia było Irun (Hiszpania). Ten dokument tranzytowy został zaakceptowany w chwili wydania dnia 20 września 1991 r. przez urząd celny w Fernetti piątego egzemplarza dokumentu T 1, a następnie został przesłany dnia 5 grudnia 1991 r. do okręgu celnego w Trieście. Skarżący twierdzą, że ta pierwsza akceptacja była wyraźnie nieprawdziwa.

46 Skarżący zauważają także, że przewóz z dnia 16 listopada 1991 r. został skontrolowany na wniosek służb celnych w Fernetti dopiero po wyjechaniu ciężarówki z obszaru celnego, co wymagało uprzedniego podążenia za ciężarówką i jej przechwycenia. Skarżący podnoszą, że przewozy są zatrzymywane po opuszczeniu obszaru celnego jedynie wtedy, gdy inspekcja celna wie o istnieniu przemytu. Podnoszą oni, iż fakt ten pozwala na przypuszczenie, że papierosy nie zostały odkryte przypadkowo, w ramach przeprowadzanej przez służby celne sporadycznej kontroli towarów, ale że inspekcja celna była poinformowana o prawdziwym charakterze przedmiotowego załadunku.

47 Skarżący stwierdzają także, że w niedzielę 17 listopada 1991 r., to znaczy mniej niż w 24 godziny po dokonaniu kontroli ciężarówki i w czasie kiedy C. nie został jeszcze przesłuchany, inspekcja celna udała się do Brescii (Włochy), gdzie przeszukała nieruchomość zamieszkaną przez osobę, które została następnie oskarżona o udział w przemycie papierosów.

48 Skarżący odnotowują ponadto, że będące przedmiotem przewozów w dniach 30 października i 5 listopada 1991 r. ładunki zostały zgodnie z przepisami zgłoszone słoweńskim organom celnym jako kartony zagranicznych wyrobów tytoniowych. Skarżący twierdzą, że władze słoweńskie, w ramach pozostającego w mocy układu o wzajemnej pomocy administracyjnej zawartego dnia 16 listopada 1965 r. między Włochami a Jugosławią, poinformowały władze włoskie o obecności towarów wrażliwych w ładunkach przewożonych przez C.

49 Skarżący wnioskują z powyższych okoliczności, że władze włoskie wiedziały o tym, że C. dokonuje czynności przemytu i że celem wykrycia i ujęcia wszystkich członków siatki przemytniczej umyślnie dopuściły do popełnienia naruszeń, zezwalając dwukrotnie na dokonanie czynności przewozu, dla których skarżący wystawili w swojej niewiedzy i w dobrej wierze wspólnotowe świadectwo tranzytowe. Skarżący podnoszą, że Sąd uznał w tym względzie, iż umorzenie przywozowych należności celnych jest uzasadnione w przypadku nadużycia popełnionego w ramach czynności zewnętrznego tranzytu wspólnotowego, w trakcie której administracja celna zdawała sobie sprawę z przedmiotowego czynu niedozwolonego (wyrok Sądu z dnia

7 czerwca 2001 r. w sprawie T-330/99 Spedition Wilhelm Rotermund przeciwko Komisji, Rec. str. II-1619). Podnoszą oni także, że Trybunał orzekł, że wymogi dochodzenia przeprowadzanego przez organy celne lub policję stanowią, przy braku jakiegokolwiek nieuczciwego działania lub oczywistego niedbalstwa, które mogłoby zostać przypisane płatnikowi, oraz gdy nie był on poinformowany o prowadzeniu tego dochodzenia, sytuację szczególną w rozumieniu art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1430/79 (ww. wyrok w sprawie De Haan, pkt 53).

50 Komisja ze swej strony wskazuje, że sytuacja skarżących w tej sprawie nie jest porównywalna z sytuacją strony skarżącej w przywołanym wyżej wyroku w sprawie De Haan. Komisja przypomina, że w tej ostatniej sprawie organy celne były poinformowane o działaniach przemytniczych i rozmyślnie zorganizowały dostawę kontrolowaną, w przeciwieństwie do niniejszej sprawy, w której ruch przemytniczy został odkryty przy przedstawianiu organom celnym zgłoszeń do procedury tranzytu, przy okazji przepisowej kontroli celnej.

Ocena Sądu

51 Należy zaznaczyć, że wymogi dochodzenia zmierzającego do wykrycia i ujęcia sprawców i współsprawców popełnionego lub znajdującego się w stadium przygotowań nadużycia mogą prawnie uzasadnić fakt umyślnego, całkowitego lub częściowego, niepoinformowania głównego zobowiązanego o poszczególnych elementach dochodzenia, nawet wtedy, kiedy ten ostatni nie był w żadnym stopniu zamieszany w popełnione nadużycie (ww. wyrok w sprawie De Haan, pkt 32). A zatem władze krajowe mogą zgodnie z prawem umyślnie dopuścić do popełnienia naruszenia lub nieprawidłowości, mając na celu skuteczniejszą likwidację siatki przestępczej, identyfikację osób dopuszczających się nadużyć oraz zgromadzenie lub uzupełnienie materiału dowodowego. Jednakże obciążenie płatnika długiem celnym powstałym wskutek okoliczności związanych ze ściganiem naruszeń byłoby ze swej natury sprzeczne z celem klauzuli słuszności, jako że płatnik znalazłby się wskutek tego w sytuacji wyjątkowej w stosunku do innych podmiotów prowadzących ten sam

rodzaj działalności. Wobec tego niepowiadomienie płatnika, ze względu na potrzeby dochodzenia przeprowadzanego przez organy celne lub policję, o jego przebiegu stanowi, przy braku jakiegokolwiek nieuczciwego działania lub niedbalstwa, które mogłoby zostać przypisane płatnikowi, sytuację szczególną w rozumieniu art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1430/79 (zob. ww. wyrok w sprawie De Haan, pkt 53).

52 Należy zatem zbadać, czy istnieją dowody na to, że, jak twierdzą skarżący, władze włoskie były poinformowane o przedmiotowych czynnościach przemytu papierosów i pomimo to pozwoliły na ich dokonanie w dniach 30 października i 5 listopada 1991 r.

53 Po pierwsze Sąd uważa, że sam fakt, iż po dopełnieniu formalności celnych związanych z czynnością z dnia 16 listopada 1991 r., naczelnik urzędu celnego w Fernetti zwrócił się do inspekcji celnej o skontrolowanie ciężarówki, co wymagało udania się za nią i jej przechwycenia, nie wystarcza do udowodnienia, że władze były poinformowane o prawdziwej zawartości ładunku. Jak wynika bowiem z protokołu aresztowania sporządzonego przez służby celne w Fernetti dnia 16 listopada 1991 r., naczelnik urzędu celnego zarządził kontrolę pojazdu, ponieważ podejrzewał, że przewożony ładunek różni się od tego, który został zgłoszony. Okoliczność, że ta kontrola została dokonana dopiero po opuszczeniu obszaru celnego przez ciężarówkę, nie daje podstaw, aby stwierdzić, że nie chodziło tu o sporadyczną kontrolę.

54 Ponadto w ocenie Sądu dochodzenie i przeszukanie przeprowadzone przez policję włoską w Brescii także nie stanowią dowodu na to, że władze włoskie były poinformowane wcześniej o przemycie. Z protokołu przeszukania sporządzonego przez inspekcję celną w Trieście wynika bowiem, że podjęte przez policję czynności nastąpiły wskutek odkrycia papierosów w skontrolowanej w Fernetti ciężarówce, a także wskutek przeprowadzonych przez policję dochodzeń wstępnych i zbadania należącej do kierowcy ciężarówki i zajętej dokumentacji. Należy ponadto wspomnieć, że wbrew temu, co twierdzą skarżący, kierowca ciężarówki został krótko przesłuchany już dnia 16 listopada, zaraz po aresztowaniu.

55 Należy ponadto zaznaczyć, że należności celne, o których umorzenie wnioskowano, nie są związane z czynnością celną z dnia 16 listopada 1991 r., ale z wcześniejszymi czynnościami z dnia 30 października i 5 listopada 1991 r. Aby można było się powoływać na orzecznictwo w sprawie De Haan, władze powinny były wiedzieć o istnieniu przemytu jeszcze przed 30 października i 5 listopada 1991 r.

56 Stwierdzić należy, że fakt, iż zgłoszenie z dnia 16 września 1991 r. zostało niesłusznie uznane za prawidłowe, nie stanowi dowodu na to, że władze były poinformowane o przemycie z dnia 30 października oraz 5 listopada 1991 r. W istocie dokumentacja nie pozwala na stwierdzenie, że włoskie organy celne wiedziały o tym rzekomym fałszerstwie przed dniem 16 listopada 1991 r. Natomiast z protokołu sporządzonego przez służby celne w Fernetti dnia 16 grudnia 1991 r. wynika, że przemyt związany z czynnością z dnia 16 września 1991 r. został odkryty w rezultacie oświadczeń złożonych przez C. dnia 16 listopada 1991 r. oraz weryfikacji rejestrów celnych w Fernetti, która po nich nastąpiła.

57 Jeśli chodzi o argument, zgodnie z którym władze słoweńskie miałyby wcześniej poinformować swoje włoskie odpowiedniki o obecności papierosów w przewozach będących przedmiotem zgłoszeń z dnia 30 października i 5 listopada 1991 r., to należy zaznaczyć, że skarżący nie poparli go żadnym dowodem, poza istnieniem układu z dnia 10 listopada 1965 r. między Włochami a Jugosławią o pomocy administracyjnej w zapobieganiu i zwalczaniu nadużyć celnych. Zaś układ ten nie zobowiązywał władz słoweńskich do każdorazowego bezzwłocznego informowania władz włoskich o tym, że przewóz tytoniu opuścił ich terytorium (zob. pkt 79 poniżej). Ponadto z protokołu sporządzonego dnia 16 grudnia 1991 r. przez służby celne w Fernetti wynika, że dnia 7 grudnia 1991 r. władze włoskie zwróciły się do władz słoweńskich o udzielenie informacji i że wskutek tego dnia 13 grudnia 1991 r. władze słoweńskie potwierdziły daty, w których przedmiotowe przewozy opuściły słoweńskie terytorium celne oraz poinformowały władze włoskie, że zgłoszone towary są przede wszystkim zagranicznymi wyrobami tytoniowymi.

58 Wreszcie nie jest trafne w tym przypadku odwołanie się przez skarżących do powołanego wyżej wyroku w sprawie Spedition Wilhelm Rotermund przeciwko Komisji. W tej sprawie sytuacja szczególna wynikała z nieuczciwych działań, które mogły zostać racjonalnie wyjaśnione tylko na gruncie czynnego współudziału pracownika urzędu celnego przeznaczenia. Sąd orzekł, że ze względu na to Komisja nie mogła zgodnie z przepisami ograniczyć się do żądania od strony skarżącej przedstawienia oficjalnego i ostatecznego dowodu takiego współudziału (ww. wyrok w sprawie Spedition Wilhelm Rotermund przeciwko Komisji, pkt 56–58). Chodzi tu zatem o sytuację odmienną w swej istocie od tej mającej miejsce w bieżącej sprawie.

59 Ostatecznie z powyższego wynika, że skarżący nie udowodnili, że władze włoskie były wcześniej poinformowane o czynnościach przemytu papierosów i że umyślnie zezwoliły na dokonanie nadużyć związanych z czynnościami tranzytu z dnia 30 października i 5 listopada 1991 r.

b) Co do argumentu opartego przez skarżących na fakcie, że przemyt, którego padli ofiarą, przekraczał ryzyko handlowe właściwe ich działalności zawodowej

Argumenty stron

60 Skarżący twierdzą, że padli ofiarą sprytnie przeprowadzonej z zaangażowaniem znacznych środków finansowych działalności przemytniczej przez pochodzącą z różnych krajów grupę przestępców. Podkreślają oni, że wyjątkowy charakter sytuacji wynika zarówno z doniosłości sprawy i gospodarczego znaczenia tego naruszenia, jak i z faktu istnienia przynajmniej czterech przestępstw wielokrotnie popełnionych przez przemytników. Skarżący podnoszą, że ani w dokumentach przewozowych, ani w fakturach, które zostały przedstawione przez kierowcę ciężarówki celem otrzymania dokumentów tranzytowych T 1, nie została

stwierdzona żadna nieścisłość ani żaden błąd. Zauważają oni, że w tej sytuacji chodzi o pierwszy i jedyny przypadek, w którym ich dobra wiara została przy wydawaniu świadectw tranzytowych nadużyta, mimo że podczas uprzednich dziesiątków lat dokonywania zgłoszeń celnych wystawili oni setki dokumentów.

61 Skarżący podnoszą, że zaskarżona decyzja jest dotknięta błędem w zakresie, w jakim kwalifikuje ona prowadzoną przez nich działalność jako „przewoźników" lub „spedytorów". Podkreślają oni, że przewóz nie należał do działalności prowadzonej przez Nordspedizioneri i że nie mogli oni zostać zakwalifikowani jako spedytorzy czy „agenti in dogana" w takim znaczeniu, jakie prawo włoskie nadaje umowie agencyjnej. Podkreślają oni, że prowadzili oni jedynie działalność polegającą na przedstawicielstwie wobec organów celnych w charakterze agentów celnych lub „spedizionieri doganali", zgodnie z przepisami włoskich przepisów celnych, a w szczególności art. 40 i 47 oraz następnych dekretu Prezydenta Republiki nr 43 z dnia 23 stycznia 1973 r.

62 Skarżący podnoszą, że działalność agenta celnego została uznana przez wspólnotowe przepisy celne i przywołują w tym miejscu szósty motyw oraz art. 3 ust. 3 rozporządzenia Rady (EWG) nr 3632/85 z dnia 12 grudnia 1985 r. określającego warunki, zgodnie z którymi dana osoba może dokonywać zgłoszeń celnych (Dz.U. L 350, str. 1), a także art. 5 kodeksu celnego. Podnoszą, że te przepisy zezwalają na dokonywanie zgłoszeń celnych przez przedstawicieli, przy czym przedstawiciele ci bądź to działają we własnym imieniu na rzecz dającego zlecenie, bądź to działają w jego imieniu i na jego rzecz oraz że zgodnie z art. 3 włoskiej ustawy nr 1612 z dnia 22 grudnia 1960 r. w sprawie uznania zawodu agenta celnego, ten ostatni nie może bez uzasadnienia odmówić swego pośrednictwa.

63 Skarżący podważają zawarty w zaskarżonej decyzji argument, zgodnie z którym wiążące się z nadużyciami działania osób trzecich stanowią część normalnego ryzyka handlowego, które ponosi agent celny, i nie stanowią sytuacji szczególnej w znaczeniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79. Utrzymują oni, że art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1031/88 przewidujący, że do uiszczenia długu celnego są

zobowiązane osoby, które usunęły towar spod dozoru celnego lub uczestniczyły w tym usunięciu, sankcjonuje odpowiedzialność deliktową, której skarżący nie ponoszą, ponieważ zostali oni uniewinnieni w postępowaniu karnym. Skarżący podnoszą, że w danym przypadku należy stosować jedynie art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1031/88, a nie ust. 2 tego artykułu, który ma zastosowanie jedynie do przypadków niewykonania zobowiązania przez właściciela towaru, tak jak w przypadku upadłości tego ostatniego.

64 Skarżący podkreślają, że osoba zawodowo dokonująca zgłoszeń organom celnym nie podejmuje ryzyka handlowego i wobec tego stwierdzenie, zgodnie z którym wiążące się z nadużyciami działania osób trzecich stanowią część ryzyka handlowego, na które jest normalnie narażony dokonujący zgłoszenia organom celnym, nie ma żadnego znaczenia z punktu widzenia prawa. Podnoszą oni ponadto, że orzecznictwo Sądu, szczególnie począwszy od wyroku z dnia 19 lutego 1998 r. w sprawie T-42/96 Eyckeler & Malt przeciwko Komisji, Rec. str. II-401, wyklucza możliwość, że nieświadome użycie wobec organów celnych fałszywej dokumentacji stanowi normalne ryzyko handlowe. Podnoszą oni, że we wspomnianym wyroku Sąd orzekł w istocie, że w okolicznościach, w których Komisja uchybiła swoim obowiązkom nadzoru i kontroli, profesjonalnie dokonane fałszerstwa przekraczają normalne ryzyko handlowe, które powinien ponosić podmiot gospodarczy (ww. wyrok w sprawie Eyckeler & Malt przeciwko Komisji, pkt 188 i 189).

65 Skarżący podnoszą, że ww. wyrok w sprawie Eyckeler & Malt przeciwko Komisji stanowi odejście od wcześniejszego orzecznictwa i początek nowego orzecznictwa, bardziej zgodnego z potrzebami ochrony obrotu międzynarodowego. Skarżący przywołują w tym względzie ww. wyrok w sprawie Primex Produkte Import Export i in. przeciwko Komisji (pkt 163 i 164) oraz wyrok Sądu z dnia 10 maja 2001 r. w sprawach połączonych T-186/97, T-187/97, T-190/97 do T-192/97, T-210/97, T-211/97, od T-216/97 do T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 i T-147/99 Kaufring i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-1337. Przywołany wyżej wyrok w sprawach Kaufring i in. przeciwko Komisji kładzie w szczególności nacisk na podstawową zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań wobec dokumentów wystawionych przez władze zagraniczne (pkt 216, 218 i 219).

66 Komisja podnosi, że użycie, nawet w dobrej wierze, fałszywych dokumentów nie może stanowić samo w sobie sytuacji szczególnej i należy do zwyczajnego ryzyka handlowego właściwego dla działalności podmiotu gospodarczego. Zatem fakt, że skarżący nie są odpowiedzialni za zorganizowanie przemytu nie wyłącza ich odpowiedzialności za uiszczenie długu celnego.

Ocena Sądu

67 Należy od razu odnotować, że podczas gdy skarżący przedstawiają się jako „spedizionieri doganali" (agenci celni), trzeci motyw zaskarżonej decyzji określa Nordspedizionieri jako „società di transporti, agente in dogana" (spółka przewozowa, spedytor). W swoim piśmie z dnia 6 maja 2002 r. przedstawionym w odpowiedzi na początkowy sprzeciw Komisji wobec wnioskowanego umorzenia należności celnych skarżący zauważyli, że agenci celni zajmują się jedynie dokumentami handlowymi i, w odróżnieniu od spedytorów, nie zajmują się przewozem towarów i nie posiadają uprawnień do weryfikacji ładunku. Jeśli nawet zaskarżona decyzja jest błędna co do zakwalifikowania działalności zawodowej skarżących, to niemniej jednak Komisja nie zawarła w swoim rozumowaniu żadnego argumentu związanego z faktem świadczenia usług przewozu towarów. Nieścisłość zawarta w decyzji nie mogła zatem mieć żadnego praktycznego wpływu na przebieg postępowania w sprawie umorzenia długu celnego.

68 Należy zaznaczyć, że zobowiązania skarżących ciążą na nich w tym przypadku z powodu nie tyle ich statusu agentów celnych, co z racji występowania w charakterze głównego zobowiązanego z tytułu dwóch przedmiotowych czynności tranzytu zewnętrznego. Zgodnie z art. 11 lit. a) rozporządzenia nr 222/77, główny zobowiązany odpowiada bowiem przed właściwymi władzami za zgodne z prawem wykonanie czynności tranzytu wspólnotowego a zgodnie z art. 13 lit. a) i b) tego rozporządzenia, ma obowiązek przedstawić towary w wyznaczonym terminie w urzędzie celnym przeznaczenia w nienaruszonym stanie, dopełniwszy podjętych przez właściwe władze czynności pozwalających na ustalenie lub zapewnienie

tożsamości towarów, a także przestrzegać przepisów dotyczących procedury tranzytu wspólnotowego. Biorąc na siebie w tym rozumieniu, poprzez zgłoszenia celne z dnia 30 października i 5 listopada 1991 r., rolę głównego zobowiązanego, skarżący przyjęli, na podstawie wspólnotowych przepisów celnych, tę szczególną odpowiedzialność.

69 Jeśli chodzi o przywoływane przez skarżących, a opierające się na ich własnej wykładni art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1031/88, argumenty dotyczące określenia kręgu osób zobowiązanych do uiszczenia długu celnego, to są one nie do przyjęcia. Zasadniczo skarżący utrzymują, że ponieważ nie uczestniczyli w usunięciu towaru spod dozoru celnego, to nie są solidarnie zobowiązani do uiszczenia przedmiotowych należności celnych. Należy przypomnieć w tym względzie, że przepisy art. 13 rozporządzenia nr 1430/79 nie pozwalają na podważanie wymagalności długu celnego [ww. wyroki w sprawach Cerealmangimi i Italgrani przeciwko Komisji, pkt 11; CT Control (Rotterdam) i JCT Benelux przeciwko Komisji, pkt 43 oraz Hyper przeciwko Komisji, pkt 98], jako że ustalenie, czy dług istnieje, należy do właściwości władz krajowych. Skierowane zaś do Komisji na podstawie art. 13 rozporządzenia nr 1430/79 wnioski nie dotyczyły zagadnienia, czy krajowe organy celne prawidłowo zastosowały przepisy prawa celnego materialnego (ww. wyrok w sprawie Kia Motors i Broekman Motorships przeciwko Komisji, pkt 36).

70 Jeśli chodzi o argumentację skarżących, zgodnie z którą nieświadome i nieumyślne uczestnictwo w wiążących się z nadużyciami działaniach osób trzecich stanowi sytuację szczególną w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79, to należy odnotować, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, przedstawienie, nawet w dobrej wierze, dokumentów, co do których następnie stwierdzono, że zostały one sfałszowane, samo w sobie nie stanowi sytuacji szczególnej uzasadniającej umorzenie przywozowych należności celnych (zob. podobnie ww. wyroki w sprawach Eyckeler & Malt przeciwko Komisji, pkt 162; Primex Produkte Import-Export i in. przeciwko Komisji, pkt 140 oraz SCI UK przeciwko Komisji, pkt 58). Sąd orzekł w szczególności, że fałszywy charakter faktur dostarczonych agentowi celnemu nie stanowi sytuacji szczególnej w znaczeniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79, uznając, że należy to do ryzyka zawodowego ponoszonego przez agenta celnego, który z samej istoty pełnionych obowiązków ponosi odpowiedzial-

ność za zgodność z prawem dokumentów, które przedstawia organom celnym, a zatem, że Wspólnota nie może ponosić niekorzystnych konsekwencji niewłaściwych poczynań jego klientów (ww. wyrok w sprawie Mehibas Dordtselaan przeciwko Komisji, pkt 82 i 83).

71 Okoliczności i konkretne cechy czynu niedozwolonego, na który powołują się skarżący, takie jak stopień zorganizowania przestępców, doniosłość sprawy, gospodarcze znaczenie tego naruszenia, a także fakt istnienia czterech wielokrotnie popełnianych przestępstw nie są w stanie obalić powyższego twierdzenia Sądu (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 5 października 1983 r. w sprawach połączonych 186/82 i 187/82 Magazzini Generali, Rec. str. 2951, pkt 14 i 15; zob. także ww. wyrok w sprawie Aslantrans przeciwko Komisji, pkt 58). Podobnie argumentacja skarżących, zgodnie z którą włoscy agenci celni nie mogą ani zmieniać swego wynagrodzenia w zależności od oceny ryzyka nadużycia, ani odmówić bez uzasadnienia swego pośrednictwa zwracającej się o nie osobie, też nie zawiera w sobie elementów, które mogą postawić wnioskodawcę w sytuacji wyjątkowej w porównaniu do innych podmiotów gospodarczych, o ile w takich okolicznościach znajduje się nieograniczona liczba podmiotów, a mianowicie wszyscy włoscy agenci celni (zob. podobnie wyroki Trybunału z dnia 25 lutego 1999 r. w sprawie C-86/97 Trans Ex Import, Rec. str. I-1041, pkt 22 oraz z dnia 27 września 2001 r. w sprawie C-253/99 Bacardi, Rec. str. I-6493, pkt 56 oraz ww. wyrok w sprawie De Haan, pkt 52). Wreszcie fakt, że w tej sprawie chodzi o pierwszy przypadek nadużycia z którym zetknęli się skarżący, także nie jest wystarczający do stworzenia wyjątkowych okoliczności w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79.

72 Należy natomiast stwierdzić, że odmienny wniosek, a mianowicie zaistnienie sytuacji szczególnej, wysnuć należy w przypadku, w którym Komisja lub krajowe organy celne dopuściły się poważnych naruszeń, ułatwiając fałszywe posługiwanie się dokumentami (ww. wyrok w sprawie SCI UK przeciwko Komisji, pkt 59; zob. także podobnie przytoczone wyroki w sprawach Eyckeler & Malt przeciwko Komisji, pkt 189 i 190; Primex Produkte Import-Export i in. przeciwko Komisji, pkt 163 oraz Kaufring i in. przeciwko Komisji, pkt 235 i 302). Skoro bowiem art. 13 rozporządzenia 1430/79 jest w swej istocie przeznaczony do stosowania w takich znamiennych dla stosunku pomiędzy podmiotem gospodarczym a administracją okolicznościach, w których nie jest sprawiedliwym nakładanie na ten podmiot gospodarczy ciężaru, którego normalnie by nie poniósł (ww. wyrok w sprawie

Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, pkt 22), należy stwierdzić, że takie okoliczności stwarzałyby sytuację szczególną w rozumieniu tego przepisu i uzasadniałyby umorzenie przywozowych należności celnych (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Primex Produkte Import-Export i in. przeciwko Komisji, pkt 163 i 164).

73 Należy zatem zbadać, czy w tym przypadku skarżący udowodnili istnienie takich naruszeń po stronie Komisji lub krajowych organów celnych.

c) Co do braku kontroli ze strony organów celnych

Argumenty stron

74 Skarżący zaznaczają, że organy celne nie dokonały kontroli ładunków z dnia 30 października i 5 listopada 1991 r. oraz że parafowały bez skontrolowania ciężarówki świadectwa tranzytowe, dając wiarę przedstawionym przez kierowcę dokumentom. W szczególności podnoszą oni, że jeśli służby celne podejrzewały istnienie nieprawidłowości w czynnościach z dnia 30 października i 5 listopada 1991 r., tak jak miało to miejsce w przypadku czynności z dnia 16 listopada 1991 r., to miały one obowiązek przeprowadzenia weryfikacji towarów. Zaznaczają oni także, że w momencie wydania obu świadectw zostało złożone odpowiednie poręczenie w kwocie 100 000 000 ITL, jako zabezpieczenie uiszczenia należności celnych wymaganych z tytułu zgłoszonego ładunku tektury opakowaniowej. Adekwatność tego poręczenia powinna była być ewentualnie określona przez służby celne, które mogły skontrolować ciężarówkę w momencie wydania obu świadectw tranzytowych. A zatem nawet jeśli by się okazało, że organy celne i inspekcja celna nie były poinformowane o ruchu przemytniczym, i tak ponoszą one odpowiedzialność, ze względu na brak fizycznej kontroli towarów.

75 Skarżący przywołują także zasadę oczekiwania przez podmiot gospodarczy właściwego stosowania przepisów prawa wspólnotowego. Podnoszą oni, że wziąwszy pod uwagę istnienie powołanego wyżej układu o wzajemnej pomocy administracyjnej między Włochami a Jugosławią, słoweńskie służby celne miały obowiązek zasygnalizować władzom włoskim, że sporne ładunki stanowią tak zwane towary wrażliwe, ponieważ są one objęte monopolem o wysokiej wartości ekonomicznej, oraz że zgłaszający organom celnym nie może ponosić konsekwencji ewentualnych braków w systemie informacji i zapobiegania przemytowi. Jeśli więc nawet w niniejszej sprawie nie miała zastosowania linia orzecznictwa wypływająca z powołanego wyroku w sprawie De Haan, to należałoby zastosować zasadę sformułowaną w przywołanym wyroku w sprawie Eyckeler & Malt przeciwko Komisji oraz w wyroku Trybunału z dnia 1 kwietnia 1993 r. w sprawie C-250/91 Hewlettt Packard France, Rec. str. I–1819, ze względu na to, że skarżący mają prawo do uzasadnionych oczekiwań, że instytucje wspólnotowe dokonają prewencyjnych kontroli towarów wrażliwych.

76 Komisja utrzymuje, że o ile w pewnych sytuacjach jest prawdą, że nadużycie popełnione przez przedstawienie w dobrej wierze fałszywych dokumentów może uzasadnić, umorzenie długu celnego, zwłaszcza w sytuacji, gdy Komisja lub organy celne dopuściły się poważnych uchybień ułatwiających fałszywe posługiwanie się tymi dokumentami, to w tym przypadku skarżący nie przedstawili żadnego dowodu winy po stronie włoskiej administracji.

Ocena Sądu

77 Argumenty skarżących sprowadzają się, ogólnie rzecz ujmując, do twierdzenia, po pierwsze, że władze włoskie powinny były skontrolować będące przedmiotem czynności tranzytu z dnia 30 października i 5 listopada 1991 r. towary, a po drugie, że słoweńskie organy celne były zobowiązane do zasygnalizowania swoim włoskim odpowiednikom istnienia spornych przewozów tytoniu.

78 Po pierwsze, Sąd zaznacza, że nie byłoby rozsądnym wymaganie od krajowych organów celnych, aby dokonywały fizycznej kontroli wszystkich ładunków przekraczających wspólnotowe granice. Realia międzynarodowego obrotu towarowego czynią w istocie praktycznie niemożliwą fizyczną kontrolę wszystkich przewozów granicznych. Podobnie, jak zostało to podniesione w motywie 36 zaskarżonej decyzji, przyjęcie zgłoszenia do tranzytu nie pozbawia właściwej administracji celnej możliwości przeprowadzenia kontroli a posteriori (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 13 listopada 1984 r. w sprawach połączonych 98/83 i 230/83 Van Gend & Loos przeciwko Komisji, Rec. str. 3763, pkt 20). Wreszcie, wbrew twierdzeniom skarżących, zawarte w aktach dokumenty nie pozwalają na wysnucie wniosku, że władze włoskie podejrzewały istnienie nieprawidłowości w czynnościach z dnia 30 października i 5 listopada 1991 r.

79 Po drugie, należy stwierdzić, że układ o pomocy administracyjnej w zapobieganiu i zwalczaniu nadużyć celnych zawarty między Włochami a Jugosławią dnia 10 listopada 1965 r. nie zobowiązuje władz słoweńskich do bezzwłocznego informowania włoskich organów celnych o wszystkich opuszczających ich terytorium i udających się do Włoch przewozach tytoniu. Układ w istocie ogranicza się do wprowadzenia zapisów o wzajemnej pomocy i ustanowienia ścisłej współpracy między administracjami obu krajów (art. 1 i 3), wprowadzenia „w miarę możliwości" szczególnego nadzoru nad przemieszczającymi się towarami i środkami transportu, co do których zasygnalizowano, że stanowią one część nielegalnego obrotu o istotnym znaczeniu (art. 4), oraz wymiany informacji dotyczącej w szczególności towarów będących przedmiotem naruszeń prawa celnego (art. 5).

80 Uwzględniając powyższe, Sąd ocenia, że skarżący nie udowodnili, że krajowe organy celne popełniły poważne naruszenia ułatwiające fałszywe posługiwanie się przedmiotowymi świadectwami tranzytowymi. Należy zatem dojść do wniosku, że w niniejszej sprawie przedstawienie w dobrej wierze przez skarżących dokumentów, co do których następnie stwierdzono, że zostały one sfałszowane, nie może stanowić sytuacji szczególnej uzasadniającej umorzenie należności celnych.

d) Co do niemożności skontrolowania przez skarżących ciężarówek

Argumenty stron

81 Skarżący zaznaczają, że działają na granicy pomiędzy Włochami a Słowenią, że wydali świadectwa tranzytu wspólnotowego po wyjeździe ciężarówki z Lubiany i że w konsekwencji nie mieli możliwości skontrolowania ładunku. Skarżący dodają, że zgłaszający organom celnym nie mogą zwrócić się o skontrolowanie środków transportu, zwłaszcza z uwagi na szybkość, z jaką powinny być z przyczyn oczywistych, wynikających z realiów ruchu granicznego, dokonywane operacje tranzytu.

82 Komisja zaznacza, że ocena, czy został spełniony warunek zaistnienia sytuacji szczególnej, nie może zależeć od miejsca, które jest okolicznością obiektywną, mogącą dotyczyć rzeczywiście lub potencjalnie dużej liczby podmiotów gospodarczych (ww. wyrok w sprawie Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, pkt 22).

Ocena Trybunału

83 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, z okolicznościami mającymi przesądzić o zaistnieniu sytuacji szczególnej w rozumieniu art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1430/79 mamy do czynienia wówczas, gdy w świetle zasady słuszności, będącej celem i stanowiącej podstawę tego przepisu, zostanie stwierdzone istnienie czynników mogących postawić wnioskodawcę w sytuacji wyjątkowej w porównaniu do innych podmiotów gospodarczych prowadzących tę samą działalność (ww. wyroki w sprawach Trans Ex Import, pkt 22, Bacardi, pkt 56 oraz De Haan, pkt 52).

84 Należy zaś stwierdzić, że ani fakt prowadzenia działalności na granicy, a nie w miejscu, w którym rozpoczął się przewóz, ani niemożność skontrolowania ciężarówki, na którą powołują się skarżący, nie stanowią czynników mogących postawić ich w sytuacji wyjątkowej w stosunku do innych podmiotów, biorąc pod uwagę, że okoliczności te dotyczą nieograniczonej liczby podmiotów. Nie mogą one wobec tego znamionować sytuacji szczególnej w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79. Należy ponadto odnotować, że agenci celni przed przedstawieniem zgłoszenia celnego mają prawo zwrócić się do służb celnych o sprawdzenie towarów, nawet jeśli uciekają się do tej możliwości jedynie wyjątkowo.

e) Co do wyważenia wchodzących w grę interesów

Argumenty stron

85 Skarżący zaznaczają, że Trybunał przyznał, że sytuacja wyjątkowa w stosunku do innych podmiotów prowadzących tę samą działalność może zaistnieć z racji tego, że pobranie należności celnych od tego jednego podmiotu gospodarczego, biorąc pod uwagę dużą kwotę roszczenia służb celnych, doprowadziłoby do jego ruiny finansowej (ww. wyrok w sprawie Trans-Ex Import). Skarżący zauważają także, że Komisja powinna ocenić całość sprawy, aby określić, czy poszczególne czynniki stanowią o sytuacji szczególnej i wyważyć z jednej strony interes Wspólnoty, polegający na zapewnieniu przestrzegania przepisów prawa celnego, a z drugiej strony interes działającego w dobrej wierze podmiotu gospodarczego, polegający na uniknięciu poniesienia szkody przekraczającej normalne ryzyko handlowe (ww. wyrok w sprawie Spedition Wilhelm Rotermund przeciwko Komisji, pkt 53). Zaś w zaskarżonej decyzji nie dokonano porównania wchodzących w grę interesów, ograniczając się jedynie do prostego wyłączenia możliwości zastosowania art. 13 rozporządzenia nr 1430/79.

86 Komisja twierdzi, że z argumentu skarżących wynika, że przed odrzuceniem wniosku o umorzenie Komisja powinna była sporządzić swego rodzaju bilans księgowy zestawiający ryzyko dotyczące środków własnych Wspólnoty z ryzykiem, na które są narażone podmioty gospodarcze. Natomiast zgodnie z orzecznictwem, powinna zostać sporządzona analiza zmierzająca do ustalenia, czy Komisja lub organy celne są winne czynu, który może skutkować nadmiernym obciążeniem pomiotu gospodarczego.

Ocena Trybunału

87 Należy zaznaczyć, że, wbrew twierdzeniom skarżących, Trybunał w przywołanym wyżej wyroku w sprawie Trans-Ex Import nie sformułował wniosku, że fakt, iż pobranie należności celnych, ze względu na dużą kwotę roszczenia służb celnych, stanowi ryzyko ruiny finansowej podmiotu gospodarczego, jest czynnikiem mogącym stanowić o zaistnieniu sytuacji szczególnej. Chociaż bowiem sąd krajowy rzeczywiście skierował do Trybunału pytanie prejudycjalne, zmierzające w szczególności do ustalenia, czy fakt, że pobranie należności celnych pociąga za sobą ruinę prowadzonego przez podmiot gospodarczy przedsiębiorstwa, stanowi sytuację szczególną w znaczeniu art. 905 ust. 1 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego pewne przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.U. L 253, str. 1) (ww. wyrok w sprawie Trans-Ex Import, pkt 13), to Trybunał w swojej odpowiedzi ograniczył się jedynie do stwierdzenia, że sytuacja szczególna zakłada istnienie czynników mogących postawić wnioskodawcę w sytuacji wyjątkowej w stosunku do innych podmiotów prowadzących tę samą działalność (ww. wyrok w sprawie Trans-Ex Import, pkt 22).

88 Podobnie nie może zostać uwzględniona argumentacja skarżących, zgodnie z którą zaskarżona decyzja nie została oparta na porównaniu wchodzących w grę interesów. Należy przypomnieć, że stosując art. 13 rozporządzenia nr 1430/79, Komisja korzysta z prawa swobodnej oceny, której jest zobowiązana dokonać, wyważając z jednej strony interes Wspólnoty, polegający na zapewnieniu przestrzegania przepisów prawa celnego, a z drugiej strony interes działającego w dobrej wierze podmiotu gospodarczego, polegający na uniknięciu poniesienia szkody przekra-

czającej normalne ryzyko handlowe (ww. wyroki w sprawach Eyckeler & Malt przeciwko Komisji, pkt 133 oraz Mehibas Dordtselaan przeciwko Komisji, pkt 78). Zaś należy zaznaczyć, że wbrew twierdzeniom skarżących, Komisja nie ograniczyła się w zaskarżonej decyzji do wyłączenia możliwości zastosowania art. 13 rozporządzenia nr 1430/79, ale także zbadała, czy okoliczności tego przypadku wchodzą w zakres ryzyka handlowego ciążącego normalnie na agentach celnych, formułując ostatecznie wniosek, że nie wykraczają one poza normalne ryzyko handlowe związane z tą działalnością (zob. w szczególności motyw 30 zaskarżonej decyzji).

89 Z powyższego wynika, że skarżący nie zdołali udowodnić, bez względu na to, czy ich argumenty brane są pod uwagę pojedynczo lub w całości, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, że okoliczności niniejszej sprawy nie stanowią sytuacji szczególnej w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79.

3. Co do braku nieuczciwego działania lub niedbalstwa

Argumenty stron

90 Skarżący twierdzą na wstępie, że postanowienie o umorzeniu postępowania karnego wydane dnia 14 stycznia 1994 r. przez prowadzącego dochodzenie wstępne sędziego Tribunale civile e penale di Trieste dowodzi, że w danym przypadku nie miało miejsca z ich strony ani nieuczciwe działanie, ani niedbalstwo w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79. Podnoszą oni, że chodzi tutaj o pierwszy i jedyny przypadek, w którym ich dobra wiara została przy wydawaniu świadectw tranzytowych nadużyta, podczas gdy w trakcie uprzednich dziesiątków lat dokonywania zgłoszeń celnych wystawili oni setki dokumentów T 1.Skarżący wskazują, że przedmiotowe świadectwa tranzytowe zostały wystawione zgodnie z ogólnie przyjętą praktyką handlową, której organy celne nigdy w przeszłości nie

podważyły, a zatem na Komisji ciąży obowiązek udowodnienia, że miało miejsce oczywiste niedbalstwo ze strony skarżących (ww. wyrok w sprawie Prmex Produkte Import-Export i in. przeciwko Komisji, pkt 136), jak również udowodnienia, że w tym przypadku skarżący działali w sposób odmienny, jeśli chodzi o wystawienie i wydanie obu przedmiotowych świadectw.

91 Skarżący podważają zawarty w zaskarżonej decyzji argument, zgodnie z którym ze względu na ich stały status zgłaszających organom celnym mieli oni podejmować odpowiednie środki ostrożności związane z przesyłaniem w tranzycie, a w szczególności obowiązek sprawdzenia przed zgłoszeniem właściwości towarów przewożonych w ciężarówkach. Skarżący zaznaczają w tym względzie, że czynności były dokonywane w przygranicznym urzędzie celnym, a zatem „w kolejce", to znaczy jedna ciężarówka stojąca za drugą, wskutek czego rozładunek towarów na obszarze celnym stanowiłby przeszkodę dla płynności przepływu towarów. Skarżący podnoszą także, że zgłaszający organom celnym może zwrócić się o dokonanie kontroli towaru jedynie w przypadku wyraźnych wątpliwości co do jego właściwości, z powodu błędnych zapisów lub sprzeczności w przedstawionych dokumentach i tylko po uzyskaniu pozwolenia od służb celnych. Zauważają oni także, że waga ciężarówki przewożącej papierosy była analogiczna do wagi, którą by miała ta ciężarówka, gdyby rzeczywiście przewoziła tekturę opakowaniową, a zatem zgodna z właściwościami załadunku zgłoszonego w towarzyszących mu dokumentach transportowych i fakturach.

92 Skarżący twierdzą, że w ramach ich możliwości na podstawie swojego doświadczenia zawodowego i po dołożeniu szczególnej staranności do zbadania przedłożonych im dokumentów, przyjęli oni, że ciężarówki przewoziły tekturę opakowaniową, tak jak to miało wielokrotnie miejsce, gdyż takie towary stanowiły przedmiot zwykłego tranzytu do urzędu celnego w Fernetti. Skarżący podnoszą ponadto, że dokumenty, na podstawie których sporządzono zgłoszenia do tranzytu, wydawały się całkowicie prawidłowe, jak potwierdza to fakt, że organy celne umieściły na nich swoje parafy.

93 Komisja twierdzi, że argumenty skarżących sprowadzają się do podnieisienia, że pomimo swojego statusu zgłaszających, nie ponoszą oni żadnej odpowiedzialności. Koncepcja taka oznaczałaby zanegowanie ciążącego na zgłaszającym obowiązku staranności i byłaby sprzeczna ze stanowiącymi podstawę dla procedury umorzenia wymogami słuszności. Komisja przypomina, że sędzia wspólnotowy miał okazję przypomnieć o znaczeniu kryterium staranności podmiotu dokonującego zgłoszenia organom celnym (ww. wyrok w sprawie Hewlett Packard, pkt 27), jako kryterium istotnego dla określenia, czy dany podmiot dopuścił się oczywistego niedbalstwa (wyrok Sądu z dnia 5 czerwca 1996 r. w sprawie T-75/95 Günzler Aluminium przeciwko Komisji, Rec. str. II-497, pkt 43). Komisja twierdzi, że ze zbadania zaskarżonej decyzji wynika, że skarżący nie udowodnili zachowania staranności, której można oczekiwać od doświadczonego podmiotu.

Ocena Trybunału

94 Aby dokonać umorzenia przywozowych należności celnych przy uwzględnieniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79, powinny być spełnione kumulatywnie dwa warunki, a mianowicie: zaistnienie sytuacji szczególnej i brak tak nieuczciwego działania, jak i oczywistego niedbalstwa ze strony podmiotu gospodarczego (ww. wyroki w sprawie Covita, pkt 29; w sprawie De Haan, pkt 42 oraz w sprawie SCI UK przeciwko Komisji, pkt 45). Aby odmówić umorzenia należności celnych wystarczy zatem, aby nie został spełniony tylko jeden z tych warunków (ww. wyroki w sprawie Günzler Aluminium przeciwko Komisji, pkt 54; w sprawie Mehibas Dordtselaan przeciwko Komisji, pkt 87 oraz w sprawie Kaufring i in. przeciwko Komisji, pkt 220).

95 Sąd rozstrzygnął zaś, że w tym przypadku Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, uznając, że okoliczności niniejszej sprawy nie stanowiły sytuacji szczególnej w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79. Nie ma zatem potrzeby badać, czy został spełniony warunek dotyczący braku nieuczciwego działania oraz oczywistego niedbalstwa.

96 Z całej powyższej argumentacji wynika, że drugi zarzut jest bezpodstawny.

97 Należy zatem oddalić sformułowane przez skarżących żądania stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji.

II — *W przedmiocie żądań pomocniczych, mających za na celu uzyskanie częściowego umorzenia należności celnych*

*Argumenty stron*

98 Tytułem pomocniczym wobec roszczenia głównego skarżący kwestionują oddalenie przez zaskarżoną decyzję ich wniosku o stwierdzenie, że należało, zgodnie z tym, co przewiduje w takim przypadku art. 8 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 2144/87, uznać za wygasłą część długu celnego wskutek częściowego przepadku obciążonych należnościami celnymi towarów. Zwracają uwagę, że inspekcja celna z Triestu, w ramach prowadzonego przez siebie dochodzenia, zajęła dnia 8 kwietnia 1992 r. w znajdującym się w Bareggio składzie 8010 kg zagranicznych wyrobów tytoniowych i twierdzą, że istnieje wysoki stopień prawdopodobieństwa, że zajęte towary były tymi samymi, które przewożono z zastosowaniem zgłoszeń do tranzytu wystawionych przez skarżących dnia 30 października i 5 listopada 1991 r. Skarżący twierdzą, że zakwestionowanie kwoty długu celnego stanowi fakt leżący u podstaw tego postępowania, a zatem nie może zostać uznane za niedopuszczalne w stopniu, w jakim stanowi ono obiektywną przesłankę sprawy.

99 Komisja twierdzi, że wniosek ten jest niedopuszczalny, w zakresie, w jakim, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, sędzia wspólnotowy nie może w ramach postępowania o stwierdzenie nieważności nakazać instytucji wspólnotowej podjęcia środków, które pociąga za sobą wykonanie wyroku stwierdzającego nieważność decyzji.

*Ocena Trybunału*

100 Formułując tezę opartą na zarzucanym naruszeniu art. 8 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 2144/87, skarżący zwracają się do Sądu w szczególności o stwierdzenie, że to umorzenie powinno mieć miejsce z racji zajęcia w Bareggio 8010 kg zagranicznych wyrobów tytoniowych.

101 Należy w tym względzie przypomnieć, że z utrwalonego orzecznictwa wynika, że przepisy art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1430/79 nie zmierzają do zezwalania na podważanie samej zasady wymagalności długu celnego [ww. wyroki w sprawach Cerealmangimi i Italgrani przeciwko Komisji, pkt 11; CT Control (Rotterdam) i JCT Benelux przeciwko Komisji, pkt 43 oraz Hyper przeciwko Komisji, pkt 98]. Zaś kwestia całkowitego lub częściowego wygaśnięcia, w znaczeniu art. 8 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 2144/87, długu celnego w drodze przepadku obciążonych należnościami towarów odnosi się bądź to do samego istnienia długu celnego, bądź to do określenia jego kwoty. Należy ponadto odnotować, że skierowane do Komisji, a mające za podstawę art. 13 rozporządzenia 1430/79 wnioski nie dotyczą kwestii, czy krajowe organy celne prawidłowo zastosowały przepisy prawa celnego materialnego (ww. wyrok w sprawie Kia Motors i Broekman Motorships przeciwko

Komisji, pkt 36). Wyciągnąć należy więc z tego wniosek, że przepis ten nie reguluje kwestii wygaśnięcia długu celnego w drodze przepadku części obciążonego należnościami towaru.

102 Wniosek ten nie może zostać obalony argumentami skarżących, zgodnie z którymi podważenie kwoty długu celnego stanowi fakt leżący u podstaw sporu. Takie twierdzenie jest niezgodne ze specyfiką i ograniczeniami instytucji umorzenia czy zwrotu należności celnych przewidzianej w art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1430/79.

103 Uwzględniając powyższe, należy stwierdzić, że sformułowane przez skarżących żądania stwierdzenia, że należy im się umorzenie należności celnych mających za przedmiot 8010 kg zajętego tytoniu powinny zostać uznane za niedopuszczalne.

104 Skarga powinna zatem zostać w całości oddalona.

**W przedmiocie kosztów**

105 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu Sądu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżący przegrali sprawę w niniejszym przypadku, należy obciążyć ich kosztami własnymi, a także kosztami poniesionymi przez Komisję, zgodnie z jej żądaniem.

Z powyższych względów

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI (piąta izba)

orzeka, co następuje:

1) **Skarga zostaje oddalona.**

2) **Strony skarżące pokrywają koszty własne, a także koszty poniesione przez Komisję.**

Lindh García-Valdecasas Cooke

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu, dnia 14 grudnia 2004 r.

Sekretarz

H. Jung

Prezes

P. Lindh

Spis treści

Ramy prawne ..... II - 4410

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu ..... II - 4414

Przebieg postępowania i żądania stron ..... II - 4417

Co do prawa ..... II - 4418

I — W przedmiocie wniosku o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji ..... II - 4418

A — W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na szeregu błędów co do okoliczności faktycznych w zaskarżonej decyzji ..... II - 4419

1. Co do weryfikacji czynności z dnia 16 listopada 1991 r. ..... II - 4419

Argumenty stron ..... II - 4419

Ocena Sądu ..... II - 4420

2. Co do kwoty wnioskowanego umorzenia ..... II - 4420

Argumenty stron ..... II - 4420

Ocena Sądu ..... II - 4421

B — W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na istnieniu sytuacji szczególnej oraz braku nieuczciwego działania lub oczywistego niedbalstwa w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 1430/79 ..... II - 4423

1. Uwagi wstępne ..... II - 4423

2. W przedmiocie zaistnienia sytuacji szczególnej ..... II - 4425

a) Co do faktu, że władze włoskie wiedziały wcześniej o czynnościach przemytu ..... II - 4425

Argumenty stron ..... II - 4425

Ocena Sądu ..... II - 4427

b) Co do argumentu opartego przez skarżących na fakcie, że przemyt, którego padli ofiarą, przekraczał ryzyko handlowe właściwe ich działalności zawodowej ..... II - 4430

Argumenty stron ..... II - 4430

Ocena Sądu ..... II - 4433

c) Co do braku kontroli ze strony organów celnych ..... II - 4436

Argumenty stron ..... II - 4436

Ocena Sądu ..... II - 4437

d) Co do niemożności skontrolowania przez skarżących ciężarówek ..... II - 4439

Argumenty stron ..... II - 4439

Ocena Sądu ..... II - 4439

e) Co do wyważenia wchodzących w grę interesów ..... II - 4440

Argumenty stron ..... II - 4440

Ocena Sądu ..... II - 4441

3. Co do braku nieuczciwego działania lub niedbalstwa ..... II - 4442

Argumenty stron ..... II - 4442

Ocena Sądu ..... II - 4444

II — W przedmiocie żądań pomocniczych, mających za na celu uzyskanie częściowego umorzenia należności celnych ..... II - 4445

Argumenty stron ..... II - 4445

Ocena Sądu ..... II - 4446

W przedmiocie kosztów ..... II - 4447